

РОЛЬ ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ МИТНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ ЯК СУБ'ЄКТА ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ

Юлія Владиславівна БУХАРЄВА,

*аспірант Харківського національного
університету внутрішніх справ*
<https://orcid.org/0009-0007-0946-2091>

Юридична відповідальність є одним з ключових аспектів функціонування будь-якої державної служби, зокрема Державної митної служби України, в системі протидії порушенням митних правил. Митний контроль відіграє важливу роль у забезпеченні безпеки держави, захисті економіки та встановленні рівноправного конкурентного середовища для бізнесу, що обумовлює актуальність обраної теми.

Юридична відповідальність у діяльності Державної митної служби України передбачає наявність відповідних правових механізмів, а також принципів. За словами О. Гринь, основними принципами юридичної відповідальності у діяльності Державної митної служби України є прозорість, об'єктивність та справедливість. Процедури встановлення відповідальності повинні бути чіткими і зрозумілими, а рішення - обґрунтованими на законних підставах [1, с. 11].

Пропонуємо більш ретельно сконцентруватися на видах юридичної відповідальності у діяльності Державної митної служби та їхніх особливостях. Зокрема, вважаємо за потрібне спочатку здійснити розгляд змісту та особливостей адміністративної відповідальності.

Адміністративна відповідальність у діяльності Державної митної служби України має ключове значення у забезпеченні додержання митних правил та норм, а також виконанні функцій, пов'язаних з контролем за переміщенням товарів через митний кордон. Як стверджує В. Колпаков, основна сутність адміністративної відповідальності полягає у встановленні та застосуванні правових норм, спрямованих на забезпечення дотримання митних вимог та заборон [2, с. 28].

Роль такої відповідальності полягає в тому, щоб створювати ефективну систему контролю за митними процедурами з метою унеможливлення порушень, які можуть негативно вплинути на економіку країни, безпеку чи інші аспекти державної діяльності.

Г. Грянка зазначає, що сутність адміністративної відповідальності у діяльності Державної митної служби України включає в себе також механізми розслідування порушень та вжиття заходів для попередження їх повторення. Це може включати у себе проведення ревізій, перевірок та аналізу діяльності суб'єктів господарювання, які мають справу з митними процедурами [3, с. 106].

Окрім цього, Ю. Іщенко вказує, що адміністративна відповідальність сприяє створенню конструктивної практики дотримання митних норм та

правил, підвищенню свідомості учасників зовнішньоекономічної діяльності про необхідність дотримання вимог митного законодавства [4, с. 42].

Отже, адміністративна відповідальність у діяльності Державної митної служби України виступає не лише як інструмент покарання за порушення, а й як засіб для забезпечення відповідності митних процедур вимогам законодавства, створення прозорих умов для зовнішньоекономічної діяльності та недопущення митних правопорушень у майбутньому.

Фінансова відповідальність у діяльності Державної митної служби України є ключовим аспектом ефективності та забезпечення довіри до діяльності цього органу. Одним із основних принципів, на яких ґрунтується ця відповідальність, є транспарентність. Публікація регулярних звітів, бюджетних документів і аудиторських звітів є не тільки обов'язковою практикою, але і показником відкритості перед громадськістю та зацікавленими сторонами [5, с. 55].

Прозорість фінансової діяльності відіграє важливу роль у створенні довіри міжнародних партнерів. Наявність відкритої інформації сприяє взаєморозумінню та співпраці з іншими країнами та міжнародними організаціями. Висока ступінь транспарентності є елементом успішної інтеграції України в світовий економічний простір.

З огляду на це Державна митна служба України регулярно публікує інформацію про свою фінансову діяльність, що сприяє підвищенню транспарентності та відкритості. Бюджетні документи, аудиторські звіти та інші фінансові документи доступні громадськості та зацікавленим сторонам, що сприяє контролю за використанням фінансових ресурсів.

Ефективне фінансове планування є ще однією важливою складовою фінансової відповідальності. Аналіз поточних та майбутніх потреб дозволяє визначити пріоритети та забезпечити оптимальний розподіл коштів для досягнення стратегічних цілей. Цей процес є необхідним для підтримки ефективності роботи митної служби та виконання її завдань в умовах постійно мінливого економічного середовища.

У контексті фінансової відповідальності важливо акцентувати увагу на забезпеченні належного фінансування навчання та підвищення кваліфікації працівників. Це не лише підтримує професійний розвиток персоналу, але й сприяє створенню експертної команди, яка вміє ефективно використовувати інновації та впроваджувати передові практики у митній справі.

Однак фінансова відповідальність також включає в себе раціональне використання коштів і уникнення надмірних витрат. Впровадження систем ефективного моніторингу та аналізу витрат дозволяє виявляти області для оптимізації та підвищення ефективності ресурсного використання.

Таким чином, в умовах глобалізації та розвитку міжнародної торгівлі роль юридичної відповідальності у діяльності Державної митної служби України набуває особливого значення в ході забезпечення економічної безпеки та стабільності країни, контролю за переміщенням товарів через митний кордон, зміцнення фінансової бази держави.

Список використаних джерел:

1. Гринь О. Д. Категорія юридичної відповідальності: методологічний аналіз поняття. *Правова держава*. 2016. № 24. С. 11–15.
2. Колпаков В. К. Адміністративна відповідальність (адміністративно-деліктне право) : навч. посіб. Київ, 2018. 135 с.
3. Грянка Г. В. Правові засади адміністративної відповідальності за порушення митних правил. *Право і суспільство*. 2022. № 6. С. 102-108.
4. Митне право України : навч. посіб. / Ю. В. Іщенко, В. П. Чабан, В. М. Дорогих ; керів. авт. кол. Ю. В. Іщенко, В. П. Чабан. Київ, 2020. 218 с.
5. Митне право України : навч. посіб. / за заг. ред. В. Ченцова та Д. В. Приймаченка. Київ, 2018. 96 с.